

Piatok, 07 Február 2020 12:03

Aký je prameň pôvodcu nákazy ochorenia COVID-19?

Ako prameň pôvodcu nákazy sa predpokladajú zvieratá na trhu v čínskom meste Wu-chan. Predpokladá sa, že ľudia sa nakazili kontaktom so živými zvieratami, ktoré sa predávajú aj na spomenutom trhu. Zatiaľ nie je presne isté, z akého zvieraťa môže nákaza pochádzať.

Aké sú prejavy ochorenia COVID-19?

Nový koronavírus spôsobuje akútne respiračné ochorenie — vírusovú pneumóniu (kvapôčková infekcia). Ide o všeobecné príznaky virózy, respektíve klasických respiračných ochorení, napríklad aj chrípky – teplota nad 38 °C kašeľ, nádcha, bolesť svalov, bolesť kĺbov, sťažené dýchanie. Pri komplexnejšom vyšetrení býva prítomný RTG nález – zápal pľúc. Inkubačný čas pri tomto type koronavírusu sa uvádza 2 až 14 dní, priemerne 6 dní.

Ako sa lieči ochorenie COVID-19?

COVID-19 je vírusové ochorenie a zaradujeme ho medzi kvapôčkovú infekciu. Neúčinkujú naň antibiotiká. Overená očkovač látka zatiaľ neexistuje. Liečba je symptomatická. U ľudí infikovaných novým koronavírusom sa zahajuje podporná liečba, ktorá zmiernuje príznaky infekcie. K podpornej liečbe sa využívajú bežne dostupné lieky. Liečba je individuálna a vychádza z konkrétnych potrieb pacienta. Väčšina ľudí, ktorí sa nakazia, má mierny priebeh ochorenia a zotaví sa. U starších ľudí, osôb s oslabenou imunitou či pridruženými chronickými ochoreniami je väčšia pravdepodobnosť vážnejšieho priebehu ochorenia.

Aká je pravdepodobnosť, že sa novým koronavírusom nakazím?

Ľudia sa môžu nakaziť od osôb, u ktorých bol koronavírus potvrdený. Ochorenie sa prenáša malými kvapôčkami z nosa alebo úst, keď infikovaná osoba kašle alebo vydychuje. Hlavný spôsob prenosu sú teda kvapôčky vylúčené osobou, ktorá kašle. Na Slovensku doteraz nebol zaznamenaný potvrdený prípad ochorenia COVID-19. Vzhľadom na súčasné možnosti cestovania nemôžeme vylúčiť zanesenie nového koronavírusu na naše územie. V prípade, že ste neboli v krajinách, kde sa ochorenie COVID-19 vyskytuje, respektíve ste neboli v kontakte s osobami, ktoré uvedené krajiny navštívili, ide s veľkou pravdepodobnosťou, vzhľadom na prebiehajúcu chrípkovú sezónu, o iné akútne respiračné ochorenie alebo chrípku či chrípke podobné ochorenie, a preto netreba podliehať panike. Samozrejme, aj v takomto prípade je dôležité kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára, pretože i tieto ochorenia môžu spôsobiť vážne zdravotné komplikácie.

Môže mi v prevencii proti ochoreniu COVID-19 pomôcť očkovanie proti chrípke?

Očkovanie proti chrípke je vhodné, chráni pred chrípkou počas prebiehajúcej chrípkovej sezóny. Ak by človek ochorel na infekciu vyvolanú koronavírusom, ďalšie ochorenie prebiehajúce súbežne, znamená vysoké riziko komplikácií.

Je potrebné preventívne dodržiavať nejaké hygienické návyky?

Verejnosti, aj vzhľadom na prebiehajúcu chrípkovú sezónu, odporúčame dodržiavať preventívne opatrenia, ktoré sú účinné vo vzťahu ku kvapôčkovým nákazám:

- umývať si ruky často mydlom a vodou, najmenej 20 sekúnd. Ak nie je k dispozícii mydlo a voda, treba použiť dezinfekčný prostriedok na ruky na báze alkoholu
- nedotýkať sa očí, nosa a úst, koronavírus sa môže preniesť kontaminovanými rukami
- zakrývať si nos a ústa pri kašľaní a kýchaní jednorazovou papierovou vreckovkou a následne ju zlikvidovať
- vyhýbať sa blízkemu kontaktu s ľuďmi, ktorí javia príznaky nádchy alebo chrípky
- dodržiavať vzdialenosť najmenej jeden meter medzi vami a kýmkoľvek kto kašle alebo kýcha
- ak ste chorý, kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára, ktorý určí ďalší postup liečby, doma na lôžku sa z ochorenia liečiť v samostatnej izbe
- v domácnosti dbať na zvýšenú dezinfekciu povrchov

Návod, ako si dôkladne umyť ruky, nájdete tu:

- http://www.uvzsr.sk/docs/letaky/Letak_SD_cistych_ruk_2018.pdf

Odporúčania pre cestovateľov

- kontrolovať svoj zdravotný stav počas 14 dní od príchodu zo zasiahnutej oblasti (kašeľ, bolesť hrdla, dýchavičnosť, horúčka)
- v prípade klinických príznakov do 14 dní po návrate je potrebné telefonicky kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára a informovať ho o cestovateľskej anamnéze.

Ak je nevyhnutné poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti osobe s klinickými príznakmi, je potrebné kontaktovať operačné stredisko záchranej zdravotnej služby (všeobecný lekár a záchranári postupujú v uvedenej situácii s dôrazom na dodržiavanie potrebných preventívnych opatrení tak, ako sú uvedené v Usmernení hlavného hygienika SR v súvislosti s novým koronavírusom).

Ako dlho prežíva vírus na povrchoch?

Predbežné štúdie naznačujú, že koronavírusy môžu na povrchoch pretrvávať niekoľko hodín, až dní. Závisí to od viacerých podmienok - teploty, vlhkosti prostredia, typu povrchu a podobne. V rámci prevencie možno zvoliť časté čistenie povrchov vo vašom okolí dezinfekčnými prostriedkami.

Dá sa na Slovensku testovať na prítomnosť koronavírusu v organizme?

Ak lekár vysloví podozrenie z ochorenia COVID-19, pričom zodpovedne posúdi klinické a epidemiologické kritériá s dôrazom na cestovateľskú anamnézu, pacient je riešený na príslušnom infektologickom pracovisku, ktoré určí ďalší postup liečby. Laboratórnu diagnostiku vzoriek od pacienta s klinickými symptómami a cestovateľskou anamnézou zabezpečuje Národné referenčné centrum pre chrípku zriadené pri Úrade verejného zdravotníctva SR v Bratislave.

Biologický materiál od pacientov je najvhodnejšie odoberať v prvých dňoch po nástupe klinických príznakov respiračného ochorenia, v tomto období je najväčšia pravdepodobnosť zachytu vírusu. Odber nie je vhodné uskutočniť pred nástupom klinických príznakov, kedy množstvo vírusových častíc v organizme pacienta ešte nemusí dosahovať detekovateľnú hladinu. Znamená to, že počas inkubačnej doby bude test na koronavírusy s najväčšou pravdepodobnosťou negatívny - a napriek tomu môžu u danej osoby za pár dní nastúpiť klinické príznaky spôsobené prítomnosťou koronavírusu. Takáto osoba si môže mylne myslieť, že nie je infekčná a môže infekciu šíriť ďalej.

Osobe, ktorá sa vrátila z oblasti zasiahnutej novým koronavírusom odporúčame po dobu 14 dní kontrolovať svoj zdravotný stav. V tomto čase je potrebné myslieť na prevenciu. Pri kýchnutí si treba zakryť nos a ústa jednorazovou papierovou vreckovkou, ktorú treba následne zahodiť do koša, rovnako je potrebné si často umývať ruky mydlom a vodou. Ak je podozrenie, že by osoba mohla byť nakazená koronavírusom a ešte u nej nenastúpili žiadne symptómy, je možné, vzhľadom na jej vlastné rozhodnutie, podstúpiť domácu izoláciu na 14 dní v samostatnej izbe, v domácnosti zvýšiť intenzitu dezinfekcie povrchov a používať ochranné prostriedky. V prípade bezpríznakových osôb ide o štandardný postup aj v iných európskych krajinách bez potreby zavedenia prísnych karanténnych opatrení.

Je najväčším rizikom cestovanie?

Každé cestovanie do zasiahnutých oblastí je rizikové, preto odporúčame zvážiť nevyhnutnosť cestovania.

Pomôže mi nosenie ochranného rúška?

V oblasti, kde ešte ochorenie COVID-19 nebolo zaznamenané, nosenie ochranného rúška alebo respirátora nie je potrebné. Pokiaľ ide o používanie rúšok a respirátorov, má to význam u chorej osoby s respiračným ochorením alebo u zdravej osoby, ktorá sa zdržuje v blízkosti človeka s respiračným ochorením.

Je potrebné zatvoriť školu, respektíve nariadiť karanténu, ak ju navštevujú deti, ktoré sa vrátili z prázdnin a navštívili zasiahnuté oblasti?

Zatvorenie škôl (škôlky, základné a stredné školy) je v kompetencii zriaďovateľa školy.

U osôb, ktoré sa vrátili zo zóny výskytu ochorenia COVID-19 a nevykazujú príznaky ochorenia, sa v zmysle usmernenia hlavného hygienika SR vyžaduje, aby sledovali svoj zdravotný stav počas 14 dní od príchodu z oblasti zasiahnutej ochorením COVID-19 (kašeľ, bolesť hrdla, dýchavičnosť, horúčka).

Karanténne opatrenia sa nariaďujú osobám s prítomnosťou klinických príznakov tohto ochorenia, ktoré sa vyskytli do 14 dní od návratu zo zóny výskytu tohto ochorenia, resp. ide o úzke kontakty s osobami, ktoré boli choré na COVID-19.

Kde sa môžem bližšie informovať o ochorení COVID-19?

Naši odborní pracovníci odpovedajú na otázky verejnosti týkajúce sa ochorenia COVID-19 na Call centre s nepretržitou prevádzkou.

Telefonické linky prístupné pre verejnosť

- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky – 0917 222 682
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici - 0918 659 580
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bratislave – 0917 426 075
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre – 0948 495 915
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave - 0905 903 053
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne – 0911 763 203
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach – 0918 389 841
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove – 0911 908 823
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline – 0905 342 812

email: novykoronavirus@uvzs.sk

Posledná úprava Utorok, 03 Marec 2020 14:56